درنگ

نابودی زاگرس؛ نابودی گردشگری تازه‌نفس

اگر گزارش روز گذشته‌مان را خوانده و به‌یاد داشته باشید؛ همان گزارشی که در آن با برخی از تورگردان‌های خارجی گفت‌وگو کرده بودیم، حتما به خاطر دارید تقریبا همه آنها بکرترین و جذاب‌ترین دیدنی‌های ایران را طبیعت آن با کویر و کوه و جنگل‌های زاگرسی و غیرزاگرسی‌اش عنوان کرده و آنها را مهم‌ترین عامل جذب گردشگران خارجی می‌دانستند؛ اما این طبیعت بکر هنوز گردشگر چندانی به خود ندیده، درحال تخریب است؛ آن هم با شدتی باورنکردنی! یکی از مناطقی که خبر تخریبش زود به زود به گوش‌مان می‌رسد و شکایت دلسوزان و طبیعت دوستان را در پی دارد، جنگل‌های زاگرسی در غرب کشورمان است. این بار تخریب این جنگل‌ها صدای جلال محمودزاده، نماینده مردم مهاباد و عضو هیات‌رئیسه کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس را درآورده و با هشدار درخصوص قاچاق چوب و خاک از کشور به ایلنا گفته متاسفانه در چند ماه گذشته برداشت از جنگل‌های زاگرس و غرب کشور به‌شدت افزایش پیدا کرده و شاهد قطع درختان بسیاری در این منطقه هستیم.

محمودزاده افزوده: بعد از این‌که قرار شد، طرح تنفس در جنگل‌های شمال اجرا شود و دو الی سه سال کسی حق بهره‌برداری از درختان جنگل‌های شمال را نداشته باشد، برداشت از جنگل‌های زاگرس و غرب کشور در چند ماه اخیر به‌شدت افزایش پیدا کرده و شاهد قطع درختان بسیاری در غرب کشور هستیم؛ درخت‌های بلوط ارزشمندی که قطع می‌شوند تا به کارخانجات کاغذسازی داخل کشور یا به کشورهای همجوار حمل‌منتقل شوند و این موضوع روز به روز بیشتر جنگل‌های غرب و زاگرس را تهدید می‌کنند، بدون آن‌که هیچ مسؤول و نهاد و سازمان مربوط دراین باره واکنشی نشان دهد.

یك بازدید استارت‌آپی از خانه تاریخی سرهنگ ایرج در محله پامنار

فعالیت استارت‌آپ‌های گردشگری در کشور ما امر تازه و مبارکی است؛ اتفاقی که به گفته رئیس سازمان میراث فرهنگی، می‌تواند به تبلیغات، بازاریابی، معرفی و اطلاع‌رسانی این حوزه کمك کند. علی‌اصغر مونسان، این را عصر شنبه و در حضور جمعی از جوانان که به فعالیت در حوزه استارت‌آپ‌های گردشگری ورود کرده بودند، گفت؛ زمانی که هم برای رونمایی از فعالیت این جوانان پرشور و هم بازدید از خانه تاریخی سرهنگ ایرج به محله پامنار رفته بودیم. خانه تاریخی و قاجاری سرهنگ ایرج، حالا مرکز فناوری پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری شده و هفته پژوهش بهانه‌ای بود که هم از فعالیت استارت‌آپ‌هایی که در این خانه تاریخی مستقر شده‌اند، بازدیدی صورت گیرد و هم درِ همیشه بسته خانه بزرگ و زیبای سرهنگ ایرج دست‌کم چند ساعتی روی مسؤولان و خبرنگاران باز شود. ما هم بزودی در همین صفحه گزارشی درخصوص فعالیت استارت‌آپ‌های گردشگری و خانه تاریخی سرهنگ با تصاویر زیبای این خانه در حال مرمت منتشر خواهیم کرد./ جام‌جم

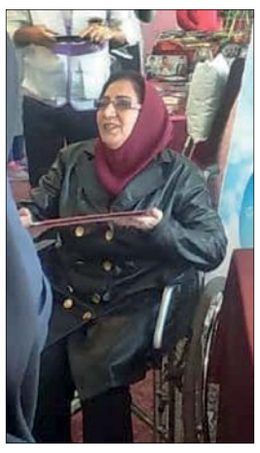

شرح عکس: تابلوهای معرق‌کاری داروغه در نمایشگاه صنایع دستی

با فاطمه داروغه، زنی که ضایعه نخاعی هم مانع پیشرفت و هنرمند شدنش نشد

روی پاهای خودم ایستاده‌ام

شیما رئیسی
ایران

چوب را تراش می‌دهد، بر آن نقش‌های زیبا می‌زند و با قرار دادن تکه‌های بریده شده، طرح‌های زیبا می‌آفریند. تکه‌های بی‌جان چوب را به خط و خطوط آیات قرآن زنده و تابلوهای بی‌نظیری خلق می‌کند. علاوه بر اینها، کار با سنگ‌ها را نیز آموخته و با ترکیب چوب و فیروزه، هنرش را به رخ می‌کشد و با شرکت در نمایشگاه‌های گوناگون صنایع دستی، جلوه‌گری می‌کند. او که در تمامی این سال‌ها، هنرهای زیادی را آموخته و آزموده، در نهایت، معرق‌کاری پاگیرش کرده و حالا چند سالی است خود را به عنوان یك معرق‌کار به جامعه هنری شناسانده است. فاطمه داروغه، ۵۳ سال دارد و از ۱۶ سالگی دچار ضایعه نخاعی شده؛ با این همه در تمامی این سال‌ها، نه تنها ناامید نشده و گوشه‌گیری و بریدن از دنیا را پیشه نکرده که فعالانه و از سر شوق، در حال آموختن بوده و توانسته به تنهایی اموراتش را بگذراند و مستقل از خانواده، روزگار را سپری کند. مشکلاتش کم نبوده، ناامیدی و خستگی کم به سراغش نیامده، اما ادامه داده و هنوز هم، در حالی که از وعده‌ها و قول‌های محقق نشده مسؤولان و مدیران دولتی و مشکلات اقتصادی مکدر است، با همان صلابت و اراده‌ای که در تمامی این سال‌ها توشه راهش بوده، ادامه می‌دهد؛ با این امید که هنرش دیده شود و بی‌توجه به شرایط خاص جسمانی‌اش مورد توجه قرار گیرد.

فاطمه داروغه: حضور مسؤولان در نمایشگاه‌ها و گفت‌وگو و دادن وعده به افرادی با وضعیت مشابه من، جنبه‌ای تبلیغاتی و رسانه‌ای دارد و تنها کارکردش پر کردن صفحات نشریات و انتشار عکس‌های تبلیغاتی است

«هیچ‌گاه شب‌هایی را که پدر صبورانه، پا به پای من تا دم‌دمای صبح خیابان‌ها را می‌پیمود، از یاد نمی‌برم؛ به این امید که توان و قوت راه رفتن را به دخترکش بازگرداند و در حالی که دوباره می‌تواند شادمانه به سویش بدود، تماشایش کند.» اینها را فاطمه داروغه، با چشمانی که از یاد پدر خیس شده می‌گوید؛ اما خیلی سریع گلویش را صاف می‌کند و با لبخندی که از سرسختی و امیدش به زندگی نشان دارد، ادامه می‌دهد: ۳۷ سال پیش بر اثر یك تصادف، قطع نخاع شدم و توانایی حسی و حرکتی‌ام را در قسمت پایین‌تنه از دست دادم. بر اثر تمرینات ورزشی و پیگیری پدر، درصد کوچکی از حس پاهایم برگشت و توانستم بنشینم و همین کافی بود تا من دوباره برای بازگشت به زندگی روزمره امیدوار شوم و شوق یادگیری را یك بار دیگر در درونم بیابم. این شد که دوره‌های آرایشگری، بافندگی و گلدوزی را گذراندم و از آن به بعد بود که توانستم روی پاهای خودم بایستم و کسب درآمد کنم. ۱۶ سال در حرفه آرایشگری فعالیت کردم تا این‌که یك اتفاق دیگر، برای بار دوم، مسیر زندگی‌ام را عوض کرد.

شروعی دوباره، اما سخت‌تر از قبل

سال ۸۴ و تصادفی دیگر، شرایط را برای فاطمه سخت‌تر می‌کند. پس از این اتفاق توان انجام کارهایی را که پیش از آن می‌توانست تنهایی انجام دهد، از دست می‌دهد. ناچار آرایشگری را کنار می‌گذارد و به این فکر می‌کند که با این شرایط، چه کارهای دیگری هست که او توان انجامشان را دارد. در همین دوره فاطمه، پدر را هم از دست می‌دهد و مادرش هم که نیاز به مراقبت دارد به خانه برادرش در شهرستان نقل مکان می‌کند. او اما ماندن را انتخاب و در همان شهرری، خانه‌ای کوچك کرایه می‌کند. فاطمه آن روزها را این‌گونه توصیف می‌کند: شروع دوباره برایم دشوار بود؛ آن هم در شهرستان که امکاناتش برای فردی مثل من بسیار محدودتر از تهران است. از این رو ماندم و برای این‌که بتوانم به تنهایی زندگی‌ام را بگذرانم، باید به کسب و کار و درآمد فکر می‌کردم؛ پس به صنایع دستی رو آوردم و در کلاس‌های آموزش معرق شرکت کردم و بعد از اتمام دوره، امتحان دادم و از معاونت میراث فرهنگی شهرری مدرك گرفتم. به دنبال معرق‌کاری، آموزش‌های مربوط به پیکرتراشی، ویترای، تراش روی فلز و کار با مس و فیروزه را هم کسب کردم.

برای این‌که بتواند کارش را توسعه دهد، به فکر راه‌اندازی یك کارگاه می‌افتد؛ روی گرفتن وام حساب می‌کند و بعد از این‌که از وام ناامید می‌شود، با پیشنهاد میراث فرهنگی شهرری در همان خانه‌ای که در آن ساکن است، کارش را گسترش می‌دهد و در این میان، حمایت سازمان از او محدود به دادن مجوز مشاغل خانگی می‌شود.

وعده‌ای بی‌سرانجام!

با وجود همه مشکلات، کارش را در خانه ادامه می‌دهد و از طریق یك انجمن خصوصی که در حوزه معلولان فعالیت می‌کند و همچنین حمایت‌های مددکارش در سازمان بهزیستی در جریان برگزاری نمایشگاه‌های صنایع دستی قرار می‌گیرد. شرکت در نمایشگاه‌های مختلف، آغازی بود برای حضورش در میان هنرمندان صنایع دستی و همین می‌شود که از آن به بعد از او برای شرکت در جشنواره‌ها و رویدادهای هنری دعوت می‌شود.

از داروغه درباره درآمدش هم می‌پرسم و در پاسخ به این پرسش می‌گوید: درآمد من دائمی و پایدار نیست و بستگی زیادی به برگزاری نمایشگاه‌ها دارد. همین می‌شود که در فصولی که نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های بیشتری برگزار می‌شود، حجم کار بسیار بالا و در زمان‌های دیگر سفارش‌های کاری کمتری دارم و به تبع آن هم درآمدی پایین‌تر. او می‌افزاید: با توجه به شرایطی که من دارم، امکان بازاریابی به شیوه‌های معمول برایم فراهم نیست. مضاف بر این‌که نه سازمان بهزیستی، نه میراث فرهنگی و نه هیچ نهاد و سازمان دیگری، دوره یا دوره‌هایی را که ضمن آنها آموزش‌های لازم در زمینه بازاریابی، فروش یا ایده‌پروری به اشخاصی همچون من داده شود، برگزار نکرده است و من عملا در این حیطه‌ها سررشته ندارم. البته به تازگی بهزیستی از راه‌اندازی سایتی برای فروش صنایع دستی خبر داده که تاکنون به نتیجه نرسیده است.

فاطمه به‌رغم این‌که اهل گله و شکایت نیست و در همه این سال‌ها، به تنهایی از پس سختی‌های زندگی‌اش برآمده در جای‌جای صحبت‌هایش از کم‌لطفی مسؤولان هم سخن به میان می‌آورد. به عنوان مثال، وعده شهرداری را به خاطر آورده و می‌گوید: در یکی از همین نمایشگاه‌ها، بازدیدکنندگان شهرداری از کارهای من استقبال کردند و گفتند از این به بعد، برای هدایایی که به مناسبت‌های مختلف تهیه می‌کنند، از کارهای من استفاده خواهند کرد، اما این اتفاق نیفتاد.

همان‌طور که این هنرمند صنایع دستی تاکید می‌کند، این مورد تنها یکی از موارد متعددی است که در نمایشگاه‌های مختلف با آن روبه‌رو شده است. فاطمه معتقد است حضور مسؤولان در نمایشگاه‌ها و گفت‌وگو و دادن وعده به افرادی با وضعیت مشابه او، جنبه‌ای تبلیغاتی و رسانه‌ای دارد و تنها کارکردش پر کردن صفحات نشریات و انتشار عکس‌های تبلیغاتی است.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۲۷۵

جدول عادی

افقی: ۱) روکار ساختمان - تیز پرواز - داستان کوتاه ۲) دانش بررسی چگونگی برقراری رابطه - به صورت علنی ۳) پیرایه - امانتدار - دوستان ۴) عمامه - فرشته آسمانی - از طلا قیمتی‌تر! ۵) باران اندك - ایالتی در آمریکا - سرگردان ۶) آستانه - یك صدم فرانك - سنگریزه ۷) گرم نیست - مسجد کوفه - زیرپوش بی‌آستین ۸) فصل پاییز - گوشه‌ها - کوچك‌ترین واحد نظامی ۹) شهری در ترکیه - نامی دخترانه - اولین قوم ایرانی ۱۰) حیوان وحشی - نوعی ماهی کنسروی - ابزار ۱۱) چراغ نفت‌سوز قدیمی - نوعی اسباب‌بازی - اسم ترکی ۱۲) خداحافظی بیگانه - منبع و سرچشمه - شماره هریك از نامه‌های اداری ۱۳) مربی شاهزادگان - شیشه آزمایشگاهی - واحد گفتار در دستور زبان ۱۴) بخیل - اولین وزیر شهید در جمهوری اسلامی ایران ۱۵) نوعی اجاق برقی - رمانی از محمد حجازی - سوغات گجرات.

عمودی: ۱) عشوه - غیرقابل تغییر - مقدمه هر نوشته ۲) از بانوان هنرمند عرصه دوبله با گویندگی نقش اوشین - پرحرارت ۳) کوره گچ‌پزی - دوستی و محبت - پست فطرتی ۴) پسر کوروش هخامنشی - سازمان فضانوردی آمریکا - مخفف بدتر ۵) سال ناتمام! - پیامبری در شکم ماهی - نشدنی ۶) بی‌کارگی - جانوری بی‌مهره با بدن بندبند - گفت‌وگوی خودمانی ۷) سقف دهان - پایتخت نروژ - اندرون ۸) از باشگاه‌های فوتبال اسپانیا - ساکنان محله - فطری ۹) امپراتور دیوانه روم باستان - در توضیح کلام به کار می‌رود - بازی طاس و مهره ۱۰) وسط - نقاشی روی شیشه - مادر ۱۱) نوعی کباب ایرانی - از محلات شمال تهران - مخفف اگر ۱۲) شهری در مازندران - هدف، نشانه - منفعت طلب ۱۳) سروته - محلی - اندازه و مقدار ۱۴) کاغذفروش - در دوره قاجار به علمای دینی اطلاق می‌شد ۱۵) فلزی نرم - شانه به سر - کار برجسته.

جدول ویژه

افقی: ۱) دامنه سبزکوه - از صور فلکی - استانی در سوریه ۲) سبکی در کاراته - نردبان ۳) مژده - بیماری عفونی ناشی از ورود باکتری خاك به بدن - کاخی معروف در اتریش ۴) حواری خائن - سالك - ضمیر متکلم وحده ۵) صدمه - برج دیدنی فرانسه - جاری شدن مایع ۶) یاقوت - فیلمی ساخته جیمز کامرون - کاروان ۷) مأمور تقسیم آب - ستاره دنباله‌دار - پوشیده و پنهان ۸) دنباله رو - از مذاهب چهارگانه اهل سنت - بندری در هرمزگان ۹) تندرستی - تأیید خارجی - بخشی از زمان ۱۰) پیمودن - عضو تقویت‌کننده اسکلت ساختمان در برابر زلزله - خبرگزاری دانشجویان ۱۱) بی‌بهرگی - مفید و موثر - دوستی ۱۲) خودستایی - جزیره - خبرنامه ۱۳) رمان مشهور رضا امیرخانی - آماده و مهیا - پول قزاقستان ۱۴) گلی خوشبو و سمی - صاحب کتاب ارزشمند لهوف ۱۵) قسمتی از پا - از باشگاه‌های فوتبال اسپانیا - شکستگی در سنگ.

عمودی: ۱) رو دست خوردن - فرمان توقف - درازکشیده به پشت ۲) متصدی امور دربار شاه در عصر صفوی - برج کج ایتالیا ۳) حبه ترش انگور - مجموعه چند سیم روپوش‌دار - جانور ۴) سیاره زحل - رهگذر - دنباله ۵) نت اول - چشم - خوشگل و دوست داشتنی ۶) از وسایل خیاطی - راستا - اصل هر چیز ۷) رد پا - خواب کودکانه - دختران عرب ۸) پهلو - سرگشته - پیمانه‌کننده ۹) درخشنده روی - طفل - سرپیچی کردن ۱۰) تکرار حرفی - موزون - نوعی نقاشی ۱۱) رمانی از جعفر مدرس صادقی - فلانی - از حروف الفبا ۱۲) زمان بی‌آغاز - بادرنگ - بندری در اوکراین ۱۳) کتاب آثار منظوم شاعر - عقب‌مانده - آتشدان ۱۴) میزبان المپیك ۲۰۱۲ - نقاش نامدار هلندی که در آخر عمر خودکشی کرد ۱۵) یاقوت سرخ - بی‌رونق - نویسنده آلمانی رمان گرگ بیابان.

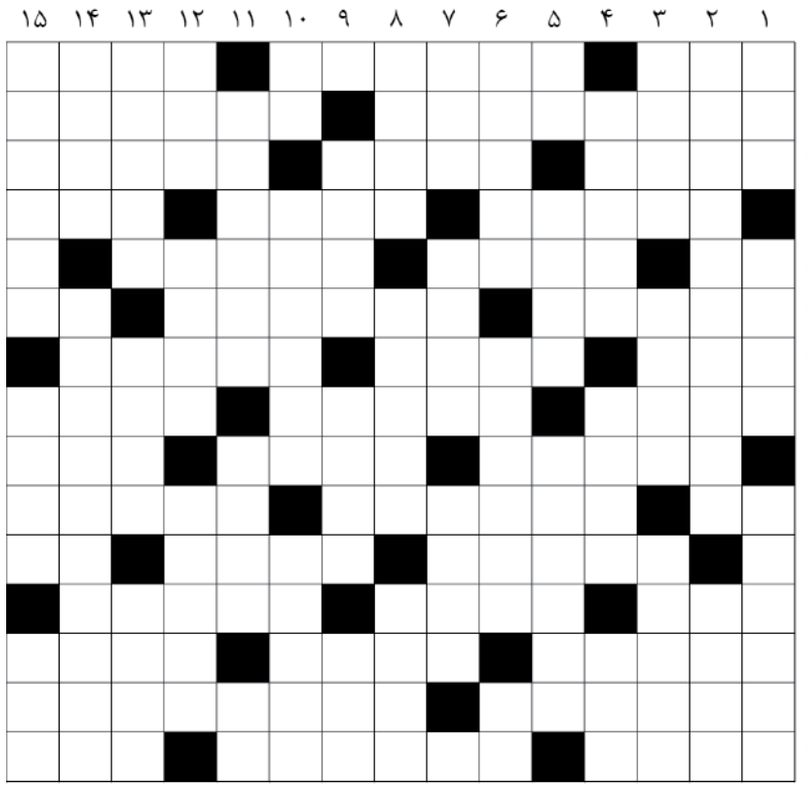

حل جدول عادی شماره ۵۲۷۴

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	خ	و	ش	ب	و	ش	■	ت	ع	م	ی	ر	■	ج	د
۲	ن	ز	و	ل	■	م	س	ت	م	ر	■	ب	ت	و	ل
۳	ا	ر	ت	ح	ا	ل	■	ی	ز	د	ا	ن	■	ا	■
۴	ک	ر	ا	م	ی	■	م	ت	ق	ب	ل	■	ه	ک	ر
۵	ن	ت	■	ت	و	س	ک	ا	■	ر	ق	ا	م	■	■
۶	ب	■	ف	ر	ا	ز	■	ج	ا	ن	ب	ی	■	ب	د
۷	د	ی	ر	■	ن	ا	م	ر	د	■	ا	ص	ر	ا	ر
۸	س	ا	ی	ت	■	ر	ک	و	ر	د	■	ر	ا	ی	ج
۹	ر	ا	م	س	ر	■	ر	ن	س	ا	ژ	■	س	ن	ا
۱۰	خ	ل	■	ل	و	س	م	ی	■	ی	و	ی	■	و	ز
۱۱	■	ل	ا	ی	ی	ک	■	ز	ک	ر	ی	ا	■	ن	د
۱۲	م	ه	د	■	ا	ن	ب	ی	ا	■	ی	ک	ر	ا	ن
۱۳	ل	■	ب	ل	ن	د	ی	■	ر	ا	ر	ا	ه	■	■
۱۴	م	ن	■	ر	ا	د	ی	و	■	ی	ز	ی	ی	د	■
۱۵	ی	و	■	س	ک	ی	ن	ه	■	خ	ط	م	ق	د	م

حل جدول ویژه شماره ۵۲۷۴

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ک	م	ب	ر	ی	ج	■	د	ر	م	ا	ن	■	ف	ن
۲	ا	ت	ق	ا	■	ش	ن	ا	س	ا	■	ش	ا	ر	ع
۳	■	ب	چ	ه	ن	ن	ه	■	ت	س	ا	و	ی	■	م
۴	ف	ر	ه	ن	ک	■	ا	م	ن	ی	ه	■	م	ا	ت
۵	م	ک	■	م	ا	ج	ر	ا	■	د	س	ت	ا	ن	■
۶	ی	■	ز	ا	ر	ی	■	ل	ک	ن	ت	ه	■	■	ق
۷	ن	س	ر	■	ش	ر	ا	ک	ت	■	ه	د	ب	ن	د
۸	ی	ا	د	ه	■	ه	د	ا	ی	ت	■	ی	س	ا	ر
۹	س	م	ی	ر	م	■	م	ل	م	و	س	■	م	ت	■
۱۰	■	م	ا	■	ت	غ	ل	ی	م	■	ا	ل	ک	■	م
۱۱	ن	ی	ز	ا	ر	■	ل	و	ب	ی	■	ا	■	ژ	ن
۱۲	د	ی	و	■	د	ز	د	ک	ی	■	ا	ک	ب	ن	د
۱۳	ک	■	ر	ک	ل	ا	م	■	س	ک	ا	■	ل	ر	■
۱۴	م	ن	ش	ا	■	ن	ب	ی	ر	ه	■	ی	و	ا	ش
۱۵	ه	ه	■	ه	ی	ک	ل	ی	■	ا	د	و	ک	ل	ن

به احترام زمین

به احترام زمین، زبان اعضای سازمان‌های مردم‌نهاد (سَمَن) عاشق طبیعت این سرزمین پهناور است تا از تلاش‌هایشان درباره حفظ محیط‌زیست بگویند. وجود مناسبت‌هایی چون روز کوهستان و آغاز طرح جنگلانه بهانه‌ای شد تا دوستداران طبیعت در سراسر کشور در هفته چهارم آذرماه نیز مثل هفته‌های گذشته به یاری طبیعت بدحال کشورمان بشتابند و گزارش این قرار سبز و تلاش محیط‌زیستی‌شان را به اطلاع‌رسانه حامی خود؛ جام جم برسانند.

یك دور همی گردشگری، محیط‌زیستی در نوش‌آباد تاریخی

شهر زیبا و تاریخی نوش‌آباد در استان اصفهان در تاریخ ۲۲ و ۲۳ آذر میزبان نشست سراسری فعالان حوزه گردشگری با موضوع هم‌افزایی در جهت ترویج فرهنگ صحیح گردشگری پایدار و محیط‌زیست بود. در این برنامه دو روزه که ۷۵ نفر از فعالان حوزه گردشگری و دوستدار محیط‌زیست از سراسر ایران حضور داشتند به بحث و تبادل نظر درخصوص گردشگری پایدار و روش‌های عملی ترویج فرهنگ صحیح آن پرداخته شد.

فارسی‌ها برای طبیعت‌شان کم نگذاشتند

تشکل پاکسازان طبیعت فارس و سیوند برنامه کاشت بذر در جنگل علی‌آباد کمین و پاکسازی چشمه ابوالمهدی از زباله را برگزار کرد. برنامه کاشت یك هکتار بذر الوك هم توسط گروه پاکسازان طبیعت مشکان فارس انجام گرفت. از سویی در شهرستان اقلید این استان، بیش از ۳۰ هکتار از مراتع و جنگل‌های شهرستان به زیر کشت دانه‌های جنگلی بادام کوهی، ارژن، دانه‌های مرتعی کما، آنغوزه و سکاله رفت که برخی از این اراضی پیش از این در حریق‌های جنگلی، سوخته و نابود شده بودند. منطقه قصر قباد شیراز هم با همکاری هیات کوهنوردی شاهین شیراز و انجمن دوستداران محیط‌زیست پاکسازی شد. برنامه کپه کاری هم در دامنه‌های جنوبی تالاب بختگان توسط شورای اسلامی روستای محمدآباد، اداره منابع طبیعی و آبخیزداری استهبان و گروه مردمی دیده‌بان استهبان برگزار شد.

لاهیجانی‌ها جشن زنگ آب داشتند

انجمن رفتگران طبیعت استان گیلان هم به مناسبت روز جهانی کوهستان، کارگاهی آموزشی را به همراه ساخت مدل همتای کوهستان البرز در دبستان راستی لاهیجان برگزار کرد و جشنی هم برای زنگ آب و فرهنگسازی درخصوص صرفه‌جویی در مصرف آب گرفت. انجمن بوم‌بانان گیل و دیلم لاهیجان هم به مناسبت ۲۰ آذر مصادف با روز جهانی کوهستان، دانش‌آموزان پایه چهارم دبستان غیردولتی حامی را آموزش دادند.

پاکسازی شیرکوه خراسان شمالی در روز کوهستان

همیاران طنین پاکبانان شیروان در هفتاد و یکمین قرار سبز خود، به مناسبت روز جهانی کوهستان جاده‌ها و دامنه‌های منتهی به شیرکوه را از زباله پاکسازی کردند.

یك صعود پیروزمندانه در بانه کردستان

انجمن پاژین و گروه‌های کوهنوردی بانه در کردستان هم ترجیح دادند به مناسبت روز کوهستان و با شعار کوه‌ها برای زندگی ما حیاتی هستند، به کوه اربابا صعود کنند.

کوهنوردان اصفهانی و پاکسازی یك مسیر زیبا

انجمن دوستان کوهنورد صبا بادرود در اصفهان هم روز کوهستان را با پاکسازی مسیر ده کیلومتری از عوارضی بادرود تا مزرعه مرنجوقاب، (به صورت رفت و برگشت) گرامی داشتند.

طبیعت اطراف شهر جوانرود پاکسازی شد

کرمانشاهی‌ها با وجود تبعات سخت زلزله، اما همچنان هوای محیط‌زیست‌شان را دارند و بر همین اساس به همت اعضای انجمن سبز ماپریس جوانرود، طبیعت اطراف این شهر از زباله پاکسازی شد.

یك اردوی علمی محیط‌زیستی برای دانش‌آموزان تهرانی

فعالان محیط‌زیست استان تهران اما همچنان به دنبال فرهنگ‌سازی هستند و در همین زمینه برای دانش‌آموزان دبیرستان مکتبی منطقه ۱۶ تهران، اردوی علمی در خانه محیط‌زیست واقع در اوشان برگزار کردند.

خوزستانی‌ها هم بذر کاشتند، هم گل

گروه رفتگران طبیعت بهبهان در خوزستان یك کارگاه آموزشی محیط‌زیستی دوروزه برگزار کردند.

در شهرستان شوشتر خوزستان و به همت انجمن هواداران کارون زلال و... ۳۰۰ اصله نهال کاشته شد.

در اندیکا هم برنامه کاشت حدود ۲۲۰ نهال در ارتفاعات کوه دلا به مناسبت روز جهانی کوهستان برگزار شد. ۵۰ اصله نهال کنار در روستای تغلی آل عباد رامهرمز هم توسط انجمن دوستداران طبیعت رامهرمز، خانواده شیخ حَنش و اهالی خونگرم روستای تغلی آل عباد در مکان تعزیه این روستا کاشته شد.

رسیدگی به طبیعت با حضور مدیران در کرمان

به مناسبت روز جهانی کوهستان و با حضور معاون مدیرکل ورزش و جوانان استان کرمان، برپایی غرفه محیط‌زیستی و همچنین پاکسازی در جنگل پردیسان قائم کرمان صورت گرفت.

همدانی‌ها برنامه جنگلانه داشتند

همدانی‌ها هم برنامه جنگلانه را به همت تشکل‌های مردمی روز جمعه ۲۳ آذر در منطقه حفاظت شده آلمابلاغ شهرستان بهار همدان با حضور ۱۴۰ نفر و همکاری اداره منابع طبیعی استان همدان برگزار کردند.